

Za zadovoljevanje večine skupnostnih potreb narodu zadostuje lastna državna oblast. Za zadovoljitev nekaterih širših potreb, ki niso kulturno specifične, stopajo narodi v medsebojno pogodbeno povezavo, v smislu katere nastajajo skupne večnarodne zveze in ustanove, katerih pristojnosti, sestava in poslovanje se razvijajo v pogodbeno določenih okvirih.

Ciril A. Zebot

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Novejši družbeni in politični razvoj v Jugoslaviji se giblje v smeri naraščajočega pritiska za uveljavljanje izvirne suverenosti republik. Pritisk v tej smeri je zaradi izrazitih kulturnih posebnosti ter kriččega gospodarskega izkoriščanja in zaposlavljanja posebno močan in vztrajen v Sloveniji. Ta razvoj narekuje tudi Slovincem v svetu, da podprejo novo slovensko državno in demokratično uveljavljanje.

Ciril A. Zebot

LETNIK XXIII. — VOLUME XXIII. JUNIJ—JULIJ 1972. Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada. STEVILKA 6 & 7 — NUMBER 6 & 7

KAKO DOLGO ŠE...

Znan je slovenski pregovor: "Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti". V človeški naravi ja že tako, da le tisti pravdo dobi, kdor se zanjo poteguje. Slovenski pregovor pa pravi: "Brez muje se še čevljev ne obuje"...

Je res tako! Slovenci smo že po naravi bolj mehkega značaja. Ni nam prirojeno, da bi demonstrirali, razgrajali, kaj odločno zahtevali. Smo pač taki, kakor so bili naši predniki, ko so morali priti v graščino, da je ubogi tlačan že pred gradom vzel klobuk pod pazduho in ponižno pozdravljaval valpta, ki ga je pretepel in trepetal, ko je smel stopiti pred "gandljivega gospoda"... To nam je ostalo kljub pridobljeni svobodi po letu 1918. Je takrat res vzplamtelo in zagorelo, toda do potrebne odločnosti ni prišlo. Nasprotno, pokazala se je spet mehka slovenska narava v letih 1918 in vse do danes. Med seboj ko nas nihče ne sliši tam smo glasni, da, toda javno, glasno, če treba tudi s stisnjeno pestjo udariti po mizi, tega pa Slovenec ni bil sposoben in še ni sposoben tudi danes, ne doma, ne v tujini.

Bodimo odkriti: moramo zaprototati, če treba tudi glasno protestirati in se biti za svoje pravice, ki so nam dane po naravnem in božjem pravu. Slovenci smo, Slovenci hočemo ostati, pa naj tisti, ki bi nas radi zgneli v neko brezoblično, breznarodno maso ali pa nas nasilno poangležili, še tako kričijo, to moramo odločno povedati in svoje pravice tudi zahtevati. V šolah, v cerkvi! Nedožlega tega, je bil manjšinski seminar v Chicagu. Slovenski zastopniki sta starmeli, ko sta videli, kako druge narodnosti nastopajo v obrambo svojih pravic. Ne dajo se kar tako nasilno vtopiti v "topilnem loncu". Hočejo ohraniti to, kar so: Slovaki, Čehi, Poljaki, Hrvati, Ukrajinci, Litvanci, Meksikanci.

Vse narodnosti imajo svoje šolstvo. Da, celo v farnih šolah se otroci dve uri tedensko učijo v svojem, t.j. materinskem jeziku. Nosilci tega odločno narodnega pokreta so duhovniki, sestre in ostali katoliški lajki. Meksikanci n. pr. so zelo glasni v. U.S.A. Kaj vse zahtevajo: Da mora policaj znati njihov jezik, da morajo biti sorazmerno zastopani pri policiji itd. Ker so glasni, nekaj bodo le dosegli. Učiti se moramo tudi mi pri drugih narodnostih. Priznati, kar imajo dobrega, zlasti si vzeti za zgled ljubezen do njihovega jezika, kulture itd.

Bati se moramo, da bo prenehalo slovenstvo mnogo prej, kot bi bilo želeli. Kdo bo nosil krivdo? Nekaj tisti, po katerih žilah se pretaka slovenska kri, pa tega več nečemo priznati. Mnogo krivde pa bo tudi na strani takozvanih "novih". Ali se res moramo dati poangležiti že v prvem pokolenju? Zakaj se po mnogih domovih več ne goverji slovenski? Zakaj ni več v premnogih slovenskih družinah slovenskih knjig in časopisov. Zakaj opuščamo lepe slovenske običaje ob rojstvu, poroki, za Veliko noč in za Božič? Ali res se hočemo po sili vključiti v nekaj kar ni naše, ne miselno, ne kulturno. Marsikaj se da še poziviti, če bi le bila volja zato.

Ali ne zaboli Slovenca, ko bere poročila iz Brigeporta, kjer slovenski duhovnik odpravlja načrtno v cerkvi vse, kar je slovenskega? Ali, da imajo v Jolietu, Ill. kjer je mnogo več Slovencev kot n. pr. v Chi-

AT THE TURNING POINT

The Canadian Delegation participated in the NATO Council Meeting in Bonn. Seen here at the Council table are the Honourable Mitchell Sharp, Secretary of State for External Affairs with the Canadian Ambassador to NATO, Ross Campbell.

For the second time in 15 years the NATO Ministerial Meeting was held in Bonn.

Minister of Foreign Affairs

cagu, je eno, kvečjemu dve slovenski maši na mesec pa pridigo še angleško... Marsikje bo trebalo med Slovenci v tem pogledu mnogo več povezanosti, dogovora in odločnosti, da se pove merodajnim: Ni nas še konec. Slovenci smo in kot taki zahtevamo svoje narodnostne pravice. Bomo li uspeli? Bomo, če bo volja za to in se bodo našli močje in zene, ki bodo odločno nastopili. Predvsem pa in to posebej naglasim: Slovensčino nazaj v slovenske družine. O, saj otroci radi govorijo slovenski, če se stariši z njimi lepo po slovenski pogovarjajo. Mnogo lepih slučajev sem našel med našimi mladci, ki lepo govorijo slovenski, pa so prvaki v angleških šolah. Na družini dom stoji in pade, tudi vera in slovenstvo.

Hočemo svojo narodno svobodno slovensko državo. Glasnik tega gibanja je naše glasilo "Slovenska Država". Bodimo v svobodnem svetu glasniki te velike ideje. Bodimo pa tudi glasniki živga, krepkega slovenstva v tujini, na katerem koncu zemeljske oble že smo. Kakor je "Slovenska Država" glasnik te ideje, tako pa mora biti glasnik za enakopravnost in upoštevanje Slovencev tudi v tujini. Slovenci so mnogo doprinesli k ameriški kulturi, pomislimo samo na svetniškega škofa in misijonarja, Slovenca Friderika Barago, na druge slovenske pionirje. Čemu torej malodušnost v borbi za ohranitev slovenstva?

V strnjenih vrstah, s ponosom ob vsaki dani priliki pokažimo, da nas ni sram priznati svoje narodnosti. Zahtevajmo vedno, da nas spoštujejo tudi drugi. Če ne vedo nič o Slovincih, pa jim to povejmo. Kakor smo se morali mi marsikaj v tujini naučiti, tako se naj tudi druge narodnosti pouče, da na svetu žive Slovenci, da imajo svojo zgodovino, svojo kulturo in da žive na prostoru, ki je mejnik med tremi narodnostmi, da so preživljali težke čase od turških vpadov, vse do nacističnega, fašističnega in komunističnega nasilja in da so v vseh teh tegobah ostali zvesti Bogu, domovini Sloveniji — in materini besedi.

Ce bomo to storili in to delali načrtno, bomo uspeli! Bog pomagal!

Mirko Geratič

from 15 countries arrived in Bonn to conduct the customary review of the international scene.

The Canadian delegation, headed by the Honourable Mitchell Sharp, Secretary of State for External Affairs, met again in a two days session with delegations of other NATO countries: Belgium, Denmark, France, West-Germany, Greece, Iceland, Italy, Luxemburg, The Netherlands, Norway, Portugal Turkey, the United Kingdom and the United States.

But the stage of 1972 in Bonn was quite different from that atmosphere of cautious optimism of 1957. This time, there was an optimism, hope and expectation.

A series of recent international events contributed already to the release of tension in Europe: the ratification of the treaties between the Federal Republic of Germany on the one hand and the USSR and Poland on the other hand, the signature of the Big Four on agreement about Berlin, President Nixon's visit to Moscow.

This is why the last meeting was expected to be crucial one. Two issues dominated the Ministerial Meeting:

—preparations for a Conference on Security and Co-operation in Europe, and

—Mutual and Balanced Force Reductions in Europe.

Canada's position in respect to both issues was made very clear.

Canada supported the concept of European Conference on Security and Co-operation, urged that multilateral preparatory talks should be undertaken without unnecessary delay and cautioned that the conference required step-by-step preparation. There was some indication that serious preparatory talks could already start in Helsinki this fall.

Such conference would probably include 15 NATO and seven Warsaw Pact delegations plus those from Finland, Sweden, Austria, Yugoslavia, Albania, Spain, Switzerland, Ireland, Cyprus, Malta, Lichtenstein and the Vatican.

On the subject of Mutual and Balanced Force Reductions in Europe, Canada suggested to undertake parallelly to the steps for the Security Conference a "group approach" as an alternative method on starting the initial discussion with the Soviet Union and Warsaw Pact coun-

tries on the subject of this key disarmament issue.

There was some hope that Moscow will now be willing to undertake some exploratory talks in the fall.

There was also one specific issue where Canada's stand was made, besides matters related to Canada's interest in European and international security. Honourable Mitchell Sharp, in his speech to the NATO Council, again put forward an idea of NATO obligations in working towards accomplishing freer movement of people and ideas. The composition of the Canadian population and the understanding that this country has for people of different origin, was reflected in this presentation made at the international forum.

In the final communique 15 Ministers reaffirmed NATO's purpose as to preservation of freedom and security of all its members. But also emphasized with equal strength the solidarity of Alliance in respect to the relaxation of tension, to allied countries seeking improved relations with the countries of Eastern Europe, aiming at a just and durable peace in Europe.

The final communique further welcomed and noted with satisfaction all events leading to relaxation of tension in Europe and in view of these favourable developments NATO countries conversations concerned with agreed to enter into multilateral preparations for a Conference on Security and Co-operation in Europe.

The Ministers also proposed that multilateral exploration on Mutual and Balanced Force Reductions be undertaken as soon as practicable.

The Honourable Mitchell Sharp said in his press interview prior to the NATO meeting, "we are not looking for news headlines, we are looking for progress will be made. E. M.

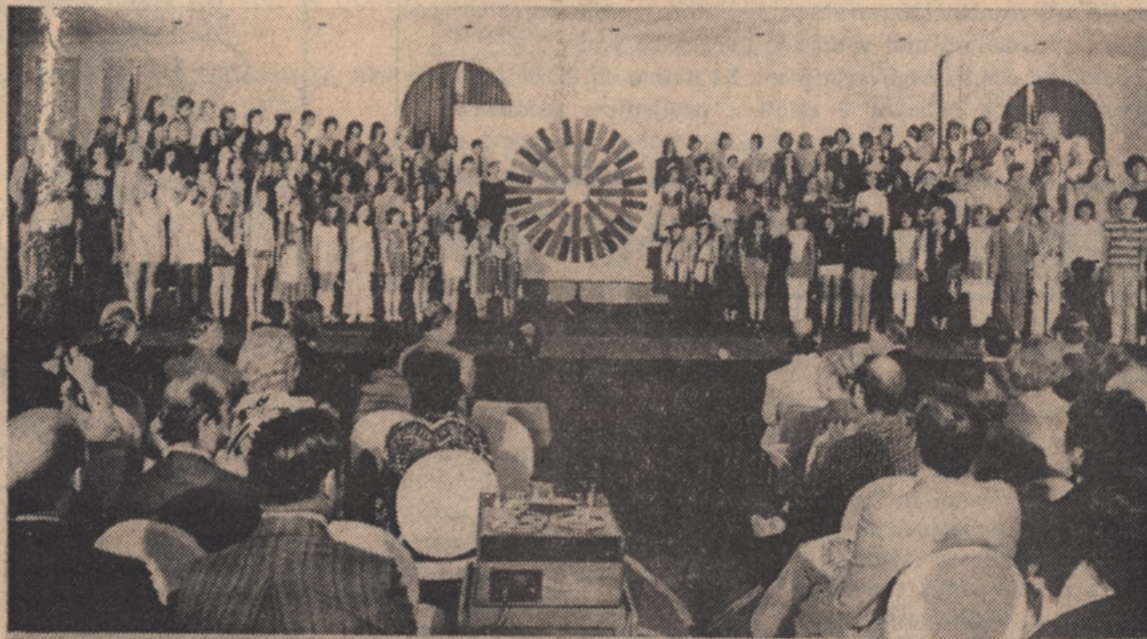
• Za 30. obletnico mučeniške smrti dr. Lambert Ehrlich je umrl v Ljubljani dr. Maks Wraber, mednarodno priznani fitosociolog.

• V krogu svoje družine in prijateljev je praznoval na binokstni pondeljek srečanje z Abrahamom dipl. inž. Stane Vrečar, ki je zaposlen v tovarni za umetna gnojila v Linzu na Donavi.

HERITAGE ONTARIO

V banketski dvorani Torontskega hotela "Skyline" je za otvoritev in zaključek "Heritage Ontario", 2. 3. in 4. junija nastopil me-

šani (vse mogoče narodnosti) otroški zbor v narodnih nosah in zapel večnarodni venček pesmi. Zeli so obilico aplavza. (Foto: J. Krellis)

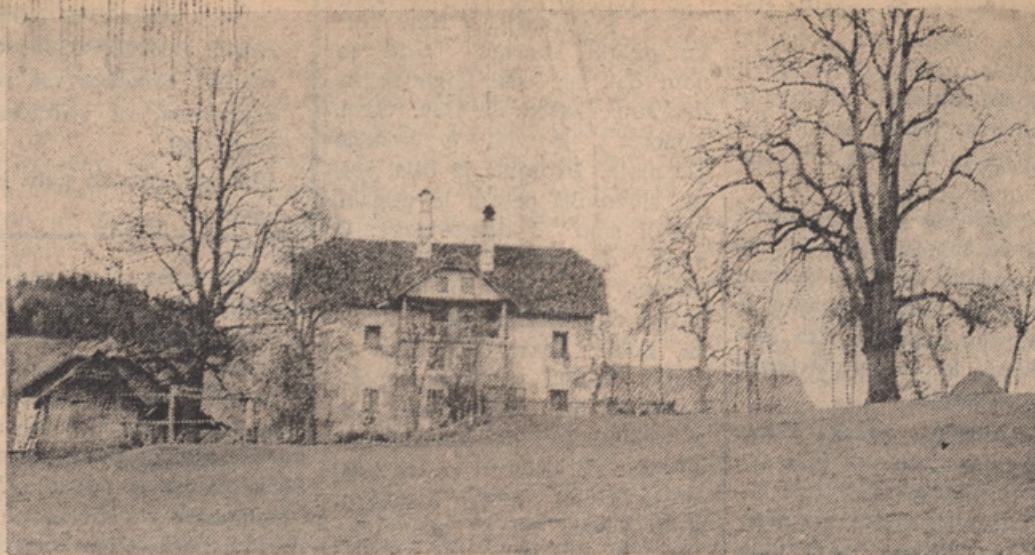
Na banketu zvečer 2. junija je govoril ontarijski premier g. W. Davis, Q.C. (Foto: J. Krellis)

Dne 3. junija je bil glavni govornik nekdanji minister za vzgojo in sedanji — pokrajinski tajnik g. R. Welch, Q.C. (Foto: J. Krellis).

"Heritage Ontario" je organiziral in vodil ontarijski "Solicitor General" — g. J. Yaremko, Q.C. (Foto: J. Krellis).

175. OBLETNICA BARAGOVEGA ROJSTVA

Priobčujemo še nekaj "Baragovih" neobjavljenih slik

Mala vas—rojstna hiša slovenskega misijonarja.

Mala vas pri Dobrniču * Hiša, kjer je zagledal luč sveta Friderik Baraga. Z nekaj nebstvenimi spremembami kaže poslopje llee nekdanjih dni. Sedanj lastnik g. Lah, živec v Clevelandu, je Baragovemu odboru v Ljubljani dovolil, da Friderikovo rojstno sobo (1. nadstropje) proti zahodu; na naši levi) zaščitijo, opremijo in odpro javnosti. Soba bo slovesno odprta letos za 29. junij — rojstni dan škofa Barage.

Istega dne — 29. junija 1797 — je bil Friderik krščen v župnijski cerkvi sv. Jurija v Dobrniču. Krstni kamen, pred katerim je misijonar Baraga vedno rad in dolgo molil, ko se je iz Amerike vračal v domovino, so ohranili do sedanjih dni in ga čuvajo kot dragoceno relikvijo v tamkajšnji cerkvi. Mala vas, Dobrnič, Trebnje — Baragova najdražja domovina — nudi torej obiskovalcem marsikaj zanimivega.

...Domovina, se bo, spomnila pomembnega jubileja; slovenosti bodo v krajih in cerkvah, ki so v zvezi z naših svetniških kandidatom. V Dobrniču bo v četrtek 29. junija ob pol petih popoldne slovesnost, ki jo bo vodil ljubljanski pomožni škof dr. S. Lenič. V Dobrniču bodo jubilej ponovno slavili v nedeljo 30. junija ob 10 dopoldne.

Dobrnič—župnijska cerkev.

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$4.00 per year; 30c per copy
Advertising 1 column x 1" \$2.80

Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada
646. Euclid Ave., Toronto 4.

Member of C.E.P.F.
SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.
Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pezov, za Brazilijo 60 kruzairov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 35 šilingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za Francijo 600 frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi „Slovenske poti“.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

Med Slovinci

Toronto

- Priprave za "Ljubljana" paviljon so v polnem teku. Zainteresirani rojaki žrtvujejo večerne ure s pripravami in krašenjem. Upamo, da bo predstavitev Slovencev tudi letos častna, čeprav se nahaja vodja "Nagelja" na potovanju v Sloveniji. Vsem Slovincem in Slovenkam svetujemo, da si nabanjo potni list za "karavan" že v predprodaji priditi, obiščite slovenski paviljon in — podajte se tudi na "mednarodno potovanje" po svetu. Obiščite čim več paviljonov! Na veselo svidenje v paviljon "Ljubljana".
- Obe slovenski šoli sta zaključili svoje šolsko leto.
- Slovenska letovišča so v polnem teku letovanja, izletov in piknikov. Svež in čist zrak nedeljo za nedeljo privablja številne Slovence v pristo naravo.

Chicago

- Prvo sveto obhajilo otrok farne šole je bilo na prvo majniško nedeljo. Lepo je bilo! Sestre so krasno okrasile oltarje. Nekatero fare so že opustile slovenosti prvega sv. obhajila. Naš župnik, p. Tomaž pa pravi: "Ne bomo opuščali nikdar te lepe navade. Otroci imajo lep spomin na ta dan, pa tudi starši".
- Materinska proslava otrok Slomškove sobotne šole, je bila letos v spodnji cerkveni dvorani v soboto 13. maja. Kratka je bila in prav prisrčna. Vsa čast nježeljcem, ki se za slovenske otroke žrtvujejo.
- Slovenska ženska Zveza priredi vsako leto posebno slovensko majniško pobožnost. Tudi letos je bila in sicer na praznik Kristusovega vnebohoda pri večerni maši. Gospa Fanika Humarjeva je naučila otroke lepe majniške Marijine pesmi. Zelja članic SZZ in teh je v Chicago okrog 500, naj bo slovenske maše. Tudi župnik p. Tomaž je rekel: slovenska maša bo. Pa ni bila. Slovensko petje otrok Slomškove sobotne šole slovenska berila, slovenski evangelij, sicer pa vse angleško... P. Alojzij je šel mimo želje svojega predstojnika. Po maši so bile pa pete litanije Matere božje. Slovenske seveda, saj Anglički kaj takega nimajo in se zato ne zanimajo. Zanje je vse to preveč čustveno...
- 50 letnica obstoja farne šole bo dne 17. septembra v banketom, plesna zabava pa 21. oktobra. Izšla bo tudi spominška knjiga. V razprodaji so srečke.
- Preselitev. Naš naročnik in večletni odbornik "SNZ", g. Milan Pecharich se je s svojo družino preselil iz Cicera v novo zgrajeno hišo v Belmontu. Mnogo sreče in zadovoljstva!
- Gradučja. Letos je 8. junija graduiralo iz farne šole 34 učencev. Mnogo uspehov pri nadaljnem študiju!
- Blagoslovitev Doma za stare ljudi v Lemontu, Ill. — Alvernia Manor — je bila v nedeljo 28. maja. Blagoslovitev je izvršil kardinal Cody. Dom je

last nadsškofijske Charitas, vodijo pa jo slovenske sestre v Lemontu. Kar cela vas, toda kaj, ko so cene tako visoke, da je pač skoro nobeden Slovenec ne bo zmogel. Bo le za bolj "ta petične"... Tudi ni bilo navzočih slovenskih duhovnikov in predstavnikov slovenskih organizacij. Niso bili vabljeni. Doslej so zbrali največ prispevkov Slovinci...!

- Poravnajte naročnino! Počitnice bodo, oziroma mnogi jih že imajo. A vendar ne pozabite na list, katerega mesečno ali vsaj dvomesečno prejmete. Uprava mora sproti poravnati račune pri tiskarni. Vse je dražje. Zato iskrena prošnja tem, ki so v Chicagu, pa še onim v okolici: Joliet, tudi Milwaukee itd., da kmalu storijo vsjo slovensko dolžnost!

Bridgeport, Conn.

- Spet nekaj drobnih iz kraja, kjer je slovenstvo obsojeno na smrt. Tako vsaj mislijo tisti, ki bi naj slovenski misel gojili in jo ohranjali do skrajnih mej možnosti. Toda mi še živimo.
- Naša glasbena skupina "Zvon" je priredila v New Yorku pevski koncert. Srbi so nam dali na razpolago veliko dvorano katedrale Sv. Save. Koncert je bil v nedeljo 21. maja. Dvorana je bila polna, slovenska pesem je vžigala. Zapeli smo 3 domovinske: O mraku ob večerni uri in Domovina mili kraj; nato 4 ljubavne: Kranjčičev Jurij, Zorka, Dekle, dekle, Nocoj pa le nočoj. Sledila so: makedonska Bolen mi leži, dalmatinska Plovi, plavi in srbska Tera zvezda meseca. Po odmoru pa so naši fantje zapeli nekaj koroških: Mojo ljubca mi je pošto posvava. Ti puabč ja kua lumpej. Je bil en gospod Bebenau in S'm se rajtav ženiti. Nato sta sledili Mlatiči in Zabe. S harmoniko pa: Dekle, dekle povej, Kadar pa mim' hišce grem in na Robleku. Za konec pa Večerni Ave in Tam kjer pisana so polja. Obširen spored, lepo predvajanje, kakor samo naši fantje znajo. Tudi finančno je koncert uspel, da si bomo lahko kupiti zvočnike in ojačevalce.
- V načrtu imamo še koncert na Long Islandu za ameriško občinstvo in za Dalmatince, ki tam živijo. Seveda, ako Bog da, bomo tudi našim ljudem v Bridgeportu dali nekaj slovenske duševne hrane. Kdaj, bomo sporočili.
- Začeli so z zidavo župnišča. Toda radi štrajka zidarjev, se je delo zavleklo. Nova cerkev bo, kakor izgleda, samo angleška. G. župnik je nekomu dejal, da bo faro popolnoma poangležil. Tudi želja našega škofa je taka. Ameriški škofje bi pač radi, da bi ne bilo več narodnostnih far. Cerkev naj bi po njihovi želji postala "topilni lonec" in to proti želji cerkvenega koncila, ki določa skrb za narodne manjšine in ohranitev njihove bitnosti.
- Bila je navada, vpeljana že za časa ustanovitelja župnije, pok. Mihaela Goloba, da so imeli Hrvati vsaki mesec svojo

CARAVAN 72

44 PAVILJONOV — POTNI LISTI V PREDPRODAJI
CENA \$2.50

Kupite si vaš potni list pred 15. junijem \$2.50, po tem dnevu pa po \$3.— za Ljubljana paviljon in za vse nadaljne kraje v:

Ljubljana Paviljon, 609 Manning Ave.
Toronto.

"EUROPEAN NATURAL PRODUCTS"

203 Glengarry Ave. Toronto 12, Ont. Tel: 781-9977
Exclusivno importiramo najboljše pripravke iz Francije, Belgije, Jugoslavije, Nemčije in Češkoslovanške ter vam iste nudimo po najnižjih cenah:
ZDRAVILNA ZELISCA: različne čajne mešanice, tablete in ekstrakte.

NARAVNO KOSMETIKO — HEALTH FOOD

NASE POSEBNOSTI: Cvetlični prah, Matično mlečko, Koreanski Ginseng, vse najboljše sredstva za ojačanje vsega organizma, za vzdrževanje zdravja, svežosti in mladošne prožnosti!
Obiščite nas, ali nam telefonirajte. Radi Vam pošljemo naš cenik.

hrvaško mašo in na nedeljo po prazniku Sv. Rešnjega Telesa, tudi prosvetilo s Sv. Rešnjim Telesom po ulicah, kakor je to v navadi doma. Celotni Hrvati iz New Yorka so prišli in so nastopili tudi v narodnih nošah. Sedaj je vse to odpadlo. Hrvati imajo sicer v cerkvenem odobru dva moža, ki pa sta verjetno bolj za okrasek kakor pa v korist svojih rojakov.

Tako je pri nas. Boli nas že bi delal to tujec, ali vsaj tukaj rojen slovenski rojak, bi skušali razumeti. Tako pa... Ne moremo reči drugega kakor s slov. pregovorom. Kdor začne se sam, podlaga je tujčevi peti...

- Agronomski inženir Janez Gostinčar, ki deluje v Barceloni v Španiji, ureja dve posebni knjižni zbirki, ki sta posvečeni poljedelstvu. Prva je Nueva enciclopedia de agricultura, druga pa Tratados de especialización agricola. Janez Gostinčar je tudi soavtor knjige Los herbicidas y su empleo. —fs.

- Pari iz enajst dežel: Jugoslavije (Slovenije, Hrvaške, Srbije, Makedonije, Crne gore), Italije, Avstrije, Zvezne republike Nemčije, Belgije, Norveške, Švedske, Švice, Češkoslovaške, Sovjetske zveze in Združenih držav Amerike so si objublili trajno zvestobo na osmi "Kmečki ohceti" v Ljubljani.

- Po poročilih časopisov v Jugoslaviji so dogodki na Hrvatskem vodili do 1200 preiskav, od katerih je prilo v 312 primerih do formalne obtožbe. Do začeta maja 1972 je bilo 130 obsojenih.

PRAZNUJMO!

Vsaka vest, ki nam utruje upanje, da bomo lahko svojega rojaka škofa Baraga castili na oltarjih nam poveča tudi veselje v srcih. Torej vendarle enkrat, nismo delali zastoni, po pravici smo zaupali. Bogve res, ali bo to kmalu ali bomo morali še čakati. Toda zdj se, da ni več tako daleč. Čim več bo naših molitev za to, čim več našega globekega prepričanja, da imamo Baraga v nebesih, da prosj za nas, čim več poročil o izrednih uslišanjih na njegovo priprošnjo, tem hitreje bo šlo.

To veselje pa se mora pokazati tudi na zunaj. Zato pripravljaj Baragov odbor praznovanje 175-letnice rojstva tega velikega Slovenca in kristjana. Da, tudi Slovenca. Ali kdaj pomislimo, da je bil Baraga kljub nemškim šolam in nemškemu življenju po gradovih zaveden Slovenec? Nikdar se ni nehal zavedati svoje narodnosti, naj je bil doma ali v tujini. Da je doma čutil z našim narodom in njegovimi stiskami, nam dovolj izpričuje njegovo delo v Smartnem pri Kranju in v Metliki. Da med Indijanci, sredi katerih je v trdem nenehnem delu vztrajal sedemintrideset let, ni pozabil na svojo domovino in svoje rojake, je posebno za tiste čase nekaj izrednega. Saj smo imeli Slovinci tudi druge misijonarje, toda mnogi so utonili neke med tujimi rodovi, Baraga pa ni niti takrat niti do danes. Znal je mnogo jezikov, ali pisal je največ v slovenščini, tudi v Ameriki. Srečal se je z mnogimi ljudmi, toda ko se ja dvakrat vrnil v domače kraje,

je bil kakor eden izmed nas. Najlepši dokaz o njegovi ljubezni do lastnega rodu pa so njegove številne knjige, ki jih je bilo pred dobrimi sto leti neprimerno težje izdajati kot danes.

- Poljska katoliška mladina je izvedla propagandno akcijo za pridobitev mladine, tudi tiste, ki "nosi dolge lase, ozke hlače in rumene nogavice". Cetuđi ta mladina poterstira in kritizira, ni to slabo, temveč znamenje, da še obstoja upanje, da bomo odstranili zlo, ki nas teži". Drugi pa to naziranje zavračajo in zahtevajo, da je treba mladino voditi k bolj "pametni kritiki".

Zato bomo letos radi obiskali njegovo rojstno sobo v Mali vasi pri Dobriču, ki bo poslej kot Baragova spominška soba odprta vsem njegovim rojakom. Vse, kar je v njej, je staro in spominja na njegov čas. Kako ne bi postali in pomolili v sobi, kjer se nam je rodil veliki Slovenec in naš svetnik!

V svetu in veselem razpoloženju bomo šli še pol ure dalje v dobrniško cerkev, kjer je bil krščen, to je rojen za nebesa. Cerkev, ki jo je obiskal, kadar se je vrnil iz indijanskih pokrajin, je po pravici ponosna na svoj krstni kamen.

Ali ni prav, da se prav tu letos z veseljem spominjamo 175-letnice njegovega rojstva. Na sam rojstni dan, na praznik apostolov Petra in Pavla, 29. junija, bo v Dobriču dekanjska proslava Baragovega ju-

ONTARIO PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

Sporočila z Ministerstva za prevoznitvo in obveščanje
Spremembe v tarifah za uporabo visokih mostov (Skyway toll charges) in tarifah za vozila in šoferske izkaznice

Ontarijska vlada je razglasila izpremembe, ki stopajo v veljavo za zaračunavanje uporabe visokih mostov: Garden City in Burlington Skyways ter nove cene za vozila in šoferske izkaznice kakor tudi sorodne upravne uslužnosti.

Upravne izpremembe, ki zadevajo ta področja so dobila sedaj potrebno odobritev in so naslednje:

Cena za uporabo visokih mostov

Cena za (non-commuter) ne stalna potniška vozila se zvišata za 10c do 25c za eno vožnjo, za (commuter) stalna vozila pa se zvišata cena za 5c na 10c za eno vožnjo.

Cena za avtomobile s priklopniki in tovornjaki z dvojno osjo se zvišata od c25 na c45 za nestalne prevoze in od c10 na c20 za stala prevoze.

Nestalna prevozniki tovornjaki s tremi ali več osmi bodo morala plačati po novem c75 naneso dosedanjih c45 in za stalne prevoze istih bo zvišana cena od c15 na c30 za enkratno vožnjo.

Vlada misli, da so ti zviški malenkostni, če jih primerjamo z drugimi cenami za prevoz preko sličnih nadvozov (po velikosti in količini prometa). Vlada tudi pokaže na dejstvo, da lahko lokalni prebivalci uporabljajo v okolici naših visokih mostov druge ceste in poti, na katerih se ne zaračunava posebna tarifa za promet na njih.

bileja. Slovenosti bo vodil škof dr. Stanko Lenič, ki je obiskal Baragovo deželo v Ameriki in bo 175-letnici rojstva govoril o njegovem grobu, ki bo, upajmo, kmalu povečan.

Veliko praznovanje pa bo prav tako v Dobriču v nedeljo, dne 30. julija 1972. Ne vprašajte, zakaj v največji vročini, ko pa vemo, da bodo naši ameriški rojaki takrat prav gotovo med nami. Rabi bi, da bi se z nami veselili rojaki z vseh treh škofij s svojimi najvišjimi predstavniki. Radi bi, da bi se odzvala predvsem ljubljanska

Cene vozilnih in šoferskih izkaznic

Začeniši s prihodnjim letom, bo stala registracija za 4-cilindrski auto ne več \$20.— ampak \$23.—; za 6-cilindrski auto ne več \$27.50 ampak \$32.—; za 8-cilindrski auto ne več \$35.— ampak \$40.—; za motorna dvokolesa se bo ista zvišala od \$10.— na \$15.— in motorizirana vozila za sneg od \$2.— na \$10.— na leto.

Registracijska cena trgovskih vozil, vključno tovornjake in autobuse — izvzetek so avtobusi lastovani po šolskih odborih in občinah — se bo povzela za 10 procentov.

Cene za trgovska vozila se stopnjujejo po višini "gros" teže za katero so vozila registrirana.

S prvim julijem se bo šoferska izkaznica podražila za \$1.— na \$2.—. To je prvo zvišanje od vpustitve šoferske izkaznice 1927. leta. Dodatno morajo vsi šoferji še plačati v takozvani "Motor Vehicle Accident Claims Fund".

To vse skupaj predstavlja zvišanje cene za šoferske izkaznice od \$6.— na 9.— za dobo treh let, ki je sedaj v praksi pri nas. Začetniške šoferske izkaznice ostanejo na ceni \$2.—, zveča pa se doba veljavnosti od 120 dni na dobo enega leta.

Vsota za kvalificiranje šoferja je približno \$10.— in da se vse te nove cene nekako zblizajo (povezava med stroški in ceno, ki jo računamo za izkaznico), je povišana cena za položitev izpita od \$5.— na \$8.—.

Takoj stopi v veljavo zvišanje od \$1.— na \$2.— ali \$3.— — odvisno od določene uslužnosti — cena za kopiranje dokumentov; prošnja za dvojniki (duplicate) za šofersko izkaznico, izdaja ploščic za javna trgovska vozila in prenos izkaznic za javna trgovska vozila.

Cena za poročilo o udarcu (collision) se bo s prvim julijem zvišala od \$2.— na \$5.—. Uslužnosti tega urada ministrstva so bila osredotočena in upati je, da bo vse v teku 1. julija, ko pride odločba v veljavo.

The Honourable
WILLIAM G. DAVIS
Premier of Ontario

ščofija, ki Baraga neguje, kakor da je bil ves čas doma, četudi se je proslavil najbolj na tujem. Radi bi, da gi ba kot Slovenca in kristjana počastili vsi, ki jim Baraga veliko pomeni. 175-letnico bodo proslavili tudi v ljubljanski stolnici, v Smartnem pri Kranju in v Metliki.

VICEPOSTULATOR "Družina" 9—1972.

• V Volkskinu v Celovcu so priredili od 19. do 22. junija "Teden slovenskega filma". Na sporedu so bili poleg glavnih filmov tudi razni kratki filmi.

Mala vas — z južne strani.

"Naš tednik" v Celovcu na Koroškem je 15. junija letos prinesel zanimiv članek o poslanstvu našega tiska, s katerim se popolnoma strinjamo in ga zato v celoti ponatiskujemo, saj v svoji vsebini obravnava probleme, ki so tudi tu pri nas isti! Uredništvo!

POSŁANSTVO NAŠEGA TISKA

Za pravice naše zamejske skupnosti se borimo tudi s tem, da naračamo, podpiramo in širimo zamejski tisk. Naš tisk ogledalo naše skupnosti

Nas tisk je ogledalo in lista (dokument) naše skupnosti. Povezuje nas s svetom in obenem opozarja svet na nas, na naš položaj, na naša vprašanja. Redno in stalno poročanje našega tiska bi moralo ustvarjati stvarno sliko o zamejstvu, tudi on koroški slovenski skupnosti in njenem položaju brez pretiranih iluzij, pa tudi brez črnoglednosti.

Nas tisk ima nalogo poročanja. Nas tisk opravlja v naši družbi nalogo poročanja in obveščanja. Naša dolžnost je, da ga redno prebiramo in da smo tako na tekočem o uspehih, ki smo jih kot zamejska skupnost dosegli v prizadevanjih za našo enakopravnost in pravice. S svojo zgodovino in jezikom smo polnopravna skupnost v državi in če smo zavezani nasproti državi plačevati davke in opravljati vojaško obveznost, nam pritiče tudi neokrnjeno priznanje naše narodnosti, kot družbene in jezikovne skupnosti.

To neodpovedljivo naravno pravico lahko jasno izrazimo preko našega tiska tako našim kot tudi rojakom v matični domovini in zdomstvu in pa tudi svetu samemu, vsem demokratičnim skupinam in ljudem, ki se zavzemajo in borijo za uveljavitev naravnih človekovih pravic.

Poročila in objave o naših kulturnih in prosvetnih prireditvah, priobčena v našem glasilu, poročila o sklepih in odločitvah naših osrednjih organizacij, gospodarska poročila naših gospodarskih ustanov in naših podjetnikov, neutrudno versko in prosvetno poštovno delovanje naših duhovnikov, in še toliko novic, s katerimi nas naš tisk seznanja, pričajo o naši življenjski moči. Seznanjanje z dogodki o zamejski skupnosti

Toda naša zamejska skupnost se mora za svoje naravno okolje šele boriti in mora se boriti, če noče, da ji nadenejo zadržljiv oklep ali pa nepristno in neizvirno masko, za katero

vitihi in nerazvitih, o latinsko-ameriških težavah itd., se z vso mladostno vnamo vržejo v boj za pravice narodov tretjega sveta, seveda samo v besedah in referatih. Izgubijo pa stik z lastno skupnostjo, ki živi še bolj pozabljena kot pa tretji svet, ki pa bi tudi temu mogla mnogo pripomoči s svojo ustvarjalnostjo, če bi prosto zaživela v svojem naravnem okolju. Razkrijmo torej pravo sliko, kdo stori več tudi za tretji svet tu v naši koroško-slovenski skupnosti? Mar ne prav preprosti verniki, ki vzdržujejo številne bogoslovce iz mnogih predelov Afrike in Azije pri njihovem bogoslovnem študiju? Kdor občuti stisko pa tudi uspehe doma, ta bo znal razumeti tudi potrebe drugod, najsi bo tudi v Afriki in Aziji. Nekdo pa bo bral in bral, študiral in govoril, toda ne sedaj ne kasneje kaj naredil, to prav zato, ker se je oddaljil od svojega domačega okolja. Z domačim okoljem moramo ostati povezani, oziroma moramo biti nanj navezani tudi če smo zdoma — preko našega tiska.

Vsako glasilo navadno zastopa svoja stališča, včasih drži neko linijo in iznaša samo gledanja določenega kroga ljudi. Zastopanje nekkih trdnih stališč ali čuvanje določenih naravnih verskih in družbenih vrednot je popolnoma naravno. Toda to samo še ne pomeni neke ozkosti, nekega strahu pred drugačnimi pogledi ali mnenja, da bralci ne smejo izvedeti, da obstajajo tudi drugačni nazori in ideologije, kar pravzaprav je tako ali tako vedno. Današnja slovenska družba je skupnost mnogih pogledov, toda na vsakem od nas je, da se trudi za skupnost pogovora in sožitja. Če so med nami oseba na nasprotja v pogledih na svet, si kot skupnost ne moremo biti nasprotiki, si kot rojaki, ki si prizadevamo za skupne cilje, niti ne smemo biti. Glasila nam nam bodo tribuna mnenj in predlogov, takih ali drugačnih, čeprav glasilo zastopa in ohranja svoje poglede, toda soočanje gledšč ustvarja velik korak naprej na poti naše večje povezanosti.

Naš tednik — 15. junija 1972

Ocena Novakove knjige, ki jo je napisal Duroselle za "SLAVIC REVIEW" Dec. 1971

To je ena največjih znanstvenih revij za Vzhodno Evropo in Rusijo, ki izhaja v Ameriki. To je isti Duroselle, ki ga De Castro (vidi članer spodaj "izjava 1948 — Sforzova zvižajača") imenuje v svojem govoru, in ki ga tudi g. B. Novak citira v svoji knjigi. On je francoski strokovnjak za mednarodne politične zgodovino, in seveda tudi za Trst.

TRIESTE, 1941-1954: THE ETHNIC, POLITICAL, AND IDEOLOGICAL STRUGGLE, By Bogdan C. Novak. Chicago and London: University of Chicago Press, 1970. xx, 526 pp. \$16.50.

This review is of a particular kind. Its author in fact wrote, several years before Professor Novak, a book treating exactly the same subject (J.B. Duroselle, *Le conflit de Trieste, 1943-1954*, Bruxelles, Institute de Sociologie, Centre Europeen de la Dotation Carnegie, 1966, 647 pp.). The two authors ignored each other, Novak using my book only for the last chapter (pp. xviii and 418-71). With the exception of the theoretical essay I included, we followed the same path, and I am happy to report that our conclusions are very similar.

sult all the accessible sources, are apt to arrive at the same interpretations and end by concluding that unbridled nationalism is the source of a large share of human suffering.

J.B. Duroselle University of Paris V zvezi sto zanimivo knjigo, ki jo vsem Slovincem toplo priporočamo (naročite jo lahko pri: B. Novak, the University of Toledo, Ohio 43606 USA) je "Primorski dnevnik" 9. aprila 1972 prinese zanimivo poročilo o predavanju g. prof. De Castro v Trstu. —

ZANIMIVO PREDAVANJE BIV. ZASTOPNIKA ITAL. VLADE PRI BIV. ZVU

IZJAVA 1948 — SFORZOVA ZVIŽAJAČA!

Prof. De Castro noče postati "prikrizan" ("fantasma") — Kako je nastala "etnična črta", ki je bila objavljena v "New York Timesu". Usledna posledica volilnega neuspeha za "legge truffa" leta 1953.

Ze večerj smo na kratko poročali, da je v prepolni mali dvorani gledališča "Verdi" v Trstu predaval predinočnjim univ. prof. za statistiko -kognomske fakultete in Rimu Diego De Castro (po poreku iz Istre), biv. svetovalec ital. vlade pri biv. ZVU v Trstu o temi "De Gasperi in Trst... — Spomin na znane in neznane stvari."

Predavatelj je predvsem povedal, da zbira gradivo za svojo novo knjigo o Trstu. (Kot je znano, je leta 1952 izdal knjigo "Il problema di Trieste" leta 1953 pa "Trieste", op. ur.) Rekel je, da se pri tem poslužuje tudi De Gasperijevega osebnega arhiva. Pri tem je večkrat omenil sedanjega predsednika vlade Andrej Rečiča, ki je bil De Gasperijev tajnik in "učenc". Prof. De Castro je nato orisal "dvojno" opeonost A. De Gasperija (po mnenju enim, naj bi bil "trmast in nepopustljiv", po mnenju drugih pa "popustljiv in dostopen za kompromise" in kot vzroke te "dvojnosti" navedel De Gasperijevo tridentinsko poreklo, "mittelevropsko" vzgojo in pa nepopustljivo narodno zavestnost. Rekel je, da želi napisati to svojo novo knjigo o Trstu (o dogodkih, "ki smo jih starejši doživljali in trpeli, medtem ko so za mlajše samo še zgodovina", še prej kot postane tudi on sam zgodovinska "prikrizan" ("fantasma"); pri tem se je verjetno marsikdo izmed poslušalcev spomnil naslova znanega romana E. Betizze "Il fantasma di Trieste". Če naj naštejemo glavne zanimivosti in novosti iz predavanja bivšega visokega funkcionarja rimske vlade pri ZVU, potem jih moramo naštetiti takole:

Po De Castrovem mnenju je danes "vsem nam, skupaj z mevoj jasno, da je pri znani tristranski izjavi šlo za koncesijo, ki je imela volilne smotre za volitev v letu 1948" (Kot je znano gre za britansko — ameriško — francosko izjavo o vrnitvi obeh con bi. STO Italiji).

Pozneje je predavatelj — ko je govoril o tem, kaj mu je vse pripovedoval nekdanji italijanski zunanji minister Sforza — povedal med drugim, da mu je ta zaupal zvižajo: da je namreč ob koncu leta 1947 govoril ločeno z ameriškim veleposlanikom, francoskim in angleščim — z vsakim posebej — in vsakemu posebej je rekel, da sta ostali dve zahodni državi pristali na izjavo o vrnitvi obeh con biv. STO Italija in da manjka samo še pristane države veleposlanika s katerim je govoril. Tako je Sforza zvižajčno ravnal vse pristale na besedilo trojne izjave, ki jo je on predložil.

Ko je predavatelj govoril o vzrokih, ki so pripeljali do londonskega sporazuma, je izjavil, da je prvobitni vzrok sedanjemu stanju razpeditve med Jugoslavijo in Italijo v dejstvu, da vladi KD leta 1953 ni uspelo doseči na volitvah znanega "veščinskega zakona". (Op. ur.: Bolj znanega pod nazivom "legge truffa"). Pri tem je predavatelj zelo, zelo poudaril, da je to zgolj njegovo osebno prepričanje.

Dalje je predavatelj povedal, da so bili zavezniki v določenem

GOJITELJI SLOVENSKE PESMI

Pevski zbor "JAKOB PETELIN-GALLUS" je bil ustanovljen 5. maja 1960 v Celovcu. Pri prvem zborovnem nastopu je sodelovalo 28 pevki in pevcev. Zdalj ima zbor 57 članov. Od teh jih je ena četrtina iz Celovca, ostali pa so z dežele in prihajajo k pevskim vajam v Celovec med drugim iz Piibberka, Velikova, Djekš, Vogrč, Dobrie vasi, Zitare vasi, Sel, Borovelj, Zihpolj, Kotmare vasi, St. Janža, Bilčova, Lipe in še drugih krajev.

Zbor je doslej nastopal v Celovcu pri skupnih in osrednjih prireditvah koroških Slovincov, priredil je nad 20 samostojnih koncertov med rojaki na Ko-

roškem, nastopil pa je tudi v Kranju, Bohinjski Bistrici, Prevaljah, Slovenj Gradcu, Mariboru in med slovenskimi rojaki v Trstu, Gorici, Rimu, Astiju v Italiji in v Nici v Franciji; trikrat se je udeležil tudi mednarodnega tekmovanja pevskih zborov v Gorici. Kot predstavnik slovenske manjšine je sodeloval na prireditvah v Strasburgu, na Gradiščanskem in v Salzburgu.

Smrt nepozabnega ustanovitelja in zborovodja prof. dr. Franceta Cigana je pri GALUSU zapustila veliko vrzel. Vendar dejavnost pevškega društva ni obstala, temveč se pod novim umetniškim vodstvom, ki ga je prevzel lanskega novembra mladi in poštovni profesor petja na Slovenski gimnaziji v Celovcu, g. Jožko Kovačič, obetajoče razvija.

telj med literaturo o Trstu ni navedel nobenega jugoslovanskega dela.

(Velja za primoniti, da obe navedeni knjigi, ki zadevata v prvi vrsti Slovence in Italijane nista prevedeni doslej niti v slovensko, niti v italijansko).

Pač pa je predavatelj omenil tudi znane spomine (iz leta 1955) bičega veleposlanika v ZDA Tarchianija, ki vsebujejo tudi odstavke o De Gasperiju, toda Tarchianijeve trditve v tem odstavku so po predavateljevem mnenju "strasno netočne". ("terribilmente inesatte") — Znano Grasišijevo knjigo o tržaških povojnih dogodkih je predavatelj kot "kronikot označil za "zelo dobro"; za knjigo M. Pacorja je dejal, da jo "omejena samo na en sektor"; omenil je tudi različne članke v raznih revijah zlasti v reviji "Trieste". Toda, kot rečeno, sta za predavatelja glavni knjigi je omenjeni dve, katerih avtorja sta Francoz Duroselle in Slovenec Novak.

Končno naj omenimo še predavateljevo pripravo predavanja v določenem trenutku med pogajanjmi z Italijo storila "zelo spretno potezo" ("gli Jugoslavi fecero una mossa abilitissima...")

Predavatelj je povedal, da so Jugoslavi takrat poslali v Rim dva svoja predstavnika, ki sta baje predložila, naj bi pripadlo področje Zgonika Italiji, prav tako izločena mesta Koper, Izola in Piran, v zameno pa naj bi dobila Jugoslavija "koridor" do Miljskega zaliva. Predavatelj je takoj povedal, da je predlagal Rimu, naj se ta predlog zavrne, kajti po njegovem mnenju Jugoslavija ni imela namena odstopiti ne Kopra, ne Izole ne Pirana, pač pa samo zavlačevati ...

Predavatelj je povedal še marsikaj man važnega, vendar pa je poudaril, "naj bo vsem jasno, da noče oživljati vprašanj, ki so, k sreči, že pokopana, temveč da je hotel samo spomniti na tisto, kar se je zgodilo" in da je De Gasperiju bile tržaško vprašanje tako pri srcu, da mu je dajal prednost celo pred vprašanjem Južne Tirolske ter da je načel celo posredna pogajanja z nekdanjim namestnikom zunanje ministra Dekanozovom v prvih mesecih leta 1945. Pozneje je pisala na znano "Wilsonov črto" ter da je De Gasperi šel v tako podrobnosti da je celo lastnoročno napisal navodila za svojega veleposlanika Quaronija v Moskvi in da je ta zapis vseboval etnično stanje do vseh podrobnosti kakor tudi število morebitnih poznejših beguncev. Predavatelj je zelo poudaril tudi Sforzovo željo, da bi prišlo do prijateljstvom Italija postala in Jugoslavijo in citiral Sforzove besede, ki je dejal, da bi s tem prijateljstvom Italija postala najmanj za 20 odstotkov več vredna, Jugoslavija pa za 25 ... S. R.

PRIPIS UREDNIKA:

Tako vide, de se je Novakova knjiga dobro uveljavila. Primorski dnevnik pa ne ve, da se Novakova knjiga prevaja tudi v italijanski jezik in jo bo izdala Milanška založba Mursia. Čičaška univerza je namreč tudi družbi prodala avtorske pravice za italijanski prevod. Knjiga bo morala iziti enkrat tekom tega ali drugega leta.

TITOV VPOSEG V HRVATSKO KRIZO

Zagrebski "Vjestnik u srijedu" je objavil 10. maja 1972 doslej neobjavljen Titov govor, ki ga je imel v Zagrebu 4. julija 1971 sklicanim voditeljem hrvatske komunistične stranke. Govor je Tito pred objavo autoriziral. Ker vsebuje določeno izraženo Titovo mnenje o notranjih zadevah v Jugoslaviji, objavljamo nekaj bolj značilnih odstavkov. Uredništvo.

"Tokrat bom prvi govoril jaz. Vidite, da sem zelo jezen. Zato sem vas sklical in sestanek ne bo dolg.

"Položaj na Hrvatskem ni dober — Hrvatska je postala ključni problem v državi kar zadeva divjanje nacionalizma. Tega je v vseh republikah, toda sedaj je najslabše pri vas. Potreben je drugačen značaj borbe proti nacionalizmu... To je vprašanje razredne borbe, ali bo zmagal socializem ali nacionalizem.

"... Meni je dovolj oblasti, toda sedaj, ko je takšen položaj, nočem oditi.

"Od vas zahtevam najostrejšo borbo in najodločnejšo akcijo... "Zveza komunistov ni idejno enotna. Treba jo je očistiti vsega, kar ni na tej idejni liniji... Obstaja Socialistična zveza kot masovna organizacija in ti razni naj tam vodijo borbo mišljenja in razpravljanja. Tam ni potrebno, da vlada demokratični centralizem, toda komunisti v tej organizaciji morajo delovati edinstveno, delovati politično.

"V Zvezi komunistov mora obstojati enotnost idej in enotnost akcije. V Zvezi komunistov je treba krepko spoštovati demokratični centralizem... "Danes hočem slišati, kaj boste ukrenili. Jaz sem za prepoved političnega delovanja Matice | Hrvatske | in "Prosvjete". V socialistični družbi morajo

socialistične organizacije razvijati kulturo in prosveto, toda ne tisti, ki so proti socializmu... "Jaz zahtevam sedaj ostro akcijo... "Mi nimis socialno-demokratska stranka, mi smo revolucionarna stranka... "Ni potreba začeti kampanjo, toda potrebno je posekati korenine vsem, ki so proti socializmu... "Tu je potreben kirurški nož. Jaz se ga ne bom odrekel, verjemite mi, da ne.

Po zaključku razgovorov je zopet spregovoril Tito. Umaknil je svojo grožnjo, da bo nastopil javno, toda ugotovilje, da je razgovor potrdil njegove bojazni. "Ni razlike v ocenitvi položaja. Glavno je, da boste sedaj edini, in to v praksi. Zelo hitro boste mogli pokazati razrednemu sovražniku, da ni šala. To bo velika opora tudi meni, da bom mogel nastopiti ostreje v okviru Jugoslavije tudi v drugih republikah, pa tudi na zunanji, ker gledam na to v povezanosti z mednarodnim položajem... "Zvezo komunistov moramo postaviti kot enotno in močno organizacijo. Kolikor bolj razvijamo samostojnost republik, toliko bolj nam je potrebna enotna Zveza komunistov Jugoslavije... "Zveza komunistov Jugoslavije je sposobna, da vse to iz-

† Profesor Dr. Pavel Brežnik

V Beogradu je 26. maja v 80. letu starosti umrl zaslužni pedagog, pisatelj šolskih knjig in pripovednik prof. dr. Pavel Brežnik. Po končani gimnaziji je študiral francoščino in nemščino na Dunaju, kjer je tudi promoviral 1914. Svoje znanje je pozneje izpopolnjeval še v Parizu.

Prof. dr. Pavel Brežnik se je z uspehom uveljavil kot pisec šolskih knjig, kot publicist in pripovednik. Napisal je Francosko slovnico, Francosko-slovensko-nemški konverzacijski priročnik, Nemško slovnico za srednje šole, Nemško čitanko za V. in VI. razred gimnazij in Slovnico nemškega jezika. Poleg tega je bil soavtor Nemške čitanke za srednje šole in učbenikov nemškega jezika za VI. in VII. razred srednjih šol, ki so izšli v Beogradu.

Kot pripovednik je objavil knjige "Junaki preokooceanskih poletov (1928)", "V sencu nebotičnikov" (1930), "Klic Gorjancev" (1933), "Mihajlo Pupin — od pastirja do izumitelja" (1932) in "Temna zvezda" (1935). Veliko je prevajal iz francoščine, angleščine, španščine in srbohrvaščine.

• Slovanski oddelek Ottawске univerze je dobil zbirko 200 knjig iz jezikoslovnega področja slovenskega, hrvatsko-srbskega ter makedonskega jezika. Zbirko je predal univerzi veleposlanik dr. Tode Čuruvija. vede, toda jaz zahtevam enotnost v akciji. Krepiti moramo demokratični centralizem in enotnost Zveze komunistov Jugoslavije. Odločitve je treba izvesti..."

SPOZNAVAJMO SVOJO

NARODNO DEDIŠČINO

Se preden je poteklo eno leto od velike slovenske manifestacije v Washingtonu ob priliki blagoslovitve Slovenske kapele v avgustu 1971., smo washingtonski Slovenci spet poudarili svojo pripadnost slovenskemu kulturnemu izročilu s tem, da smo v soboto 10. junija priredili prvi večer v vrstikot upamo vsakoletnih — prireditve v okviru programa "KNOW YOUR SLOVENIAN HERITAGE". Gotovo je zanimivo tudi dejstvo, da je ta prireditve sledila le pičila dva dni, potem ko je ameriški kongres sprejel zakon, ki uradno priznava narodnostno raznolikost Združenih Držav ter poudarja pomen in vpliv posameznih narodnostnih skupin in njihovih kultur.

Bolj kot število udeležencev, ki je bilo zadostno, in tudi bolj kot program sam, ki je bil sila zanimiv in pester, je vredno podčrtati namen in pomen tega večera.

Cepprav se mnogi mlajši ameriški Slovenci zanimajo za slovensko izročilo, naš mladi rod vendarle vse premalo pozna bogato in pisano kulturno in zgodovinsko vsebino slovenstva in iz nje izvirajoče silnice, ki so ohranile slovenski narod po razpadu slovenske države v srednjem veku skozi stoletja sužnosti tuji oblasti in političnega zatiranja pa tudi skozi čas duhovne rasti in živega kulturnega ustvarjanja. Prav ta mladi rod moramo seznanjati z našo preteklostjo, da bo ne le ohranil tradicijo slovenskih pionirjev v Ameriki marveč njihovo delo tudi zavedno in vestno nadaljeval.

Glavni del večera je bilo goščeno in sila zanimivo predavanje v angleščini profesorja Edija Gobca iz Kentske univerze v državi Ohio. V svojem predavanju pod naslovom Doprinos Slovencev v svetu je dr. Gobec obravnaval dve temi. V prvem delu je poudaril njemu, da narodnostne skupine zlasti pa narodne manjšine ohranjajo, proučujejo in poglobljajo svoje kulturno in zgodovinsko izročilo in s tem v prvi vrsti koristijo sebi ter izpovedujejo svojo narodno pripadnost. V drugem delu pa je nanašal dolgo vrsto določnih zgledov Slovencev, katerih genij je svet v neštevilnih panogah obogatil človeško dejanstvo in so njih uspehi želi vsesplošno, ne le slovensko priznanje.

Doprinos rasih rojakov človeštvu in njihovi uspehi v svetu, ki jih je dr. Gobec tako bogato podal v svojem predavanju, nam Slovencev vzbujajo upravičen ponos; temeljitost in obsežnost izsledkov dr. Gobca pa podčrtavata važnost predavateljevega zbiranja gradiva in njegovih raziskav, pričata pa tudi o strokovni poštenosti in trudu, ki ju že dolga leta vlagava v razširjanje znanja o nas Slovenceh in naši identiteti. Predavanje dr. Gobca bi moralo na vsak način biti dostopno širši slovenski javnosti.

V drugem delu programa je dr. Cyril Mejač v krajšem predavanju z barvnimi slikami podal bežen pregled zgodnje slovenske zgodovine in njenega razvoja pod vplivom krščanstva in fevdalizma, prvin, ki sta izoblikovali slovensko na-

rodnostno bit.

K pastrosti večera je pripomoglo predvsem petje washingtonskega slovenskega mešanega zbora, ki je pod vodstvom g. Vladimira Preglja zapel ubrano in doživeto tri slovenske narodne pesmi (Meglica, Pa se sliš... Vinski brat). Del sporeda je bil posvečen ameriške-mu slovenskemu pesniku Ivanu Zormanu, iz čigar del je g. Erik Kováčič s poudarkom recitiral pesmi "Hvalnica" in "Slovani"; ga. Molly Thomas pa prav tako občuteno pesnikov angleški prevod Medvedove "Roži". Spored je vodil in posamezne točke spretno in zgovorno povezoval g. Toni Laurich.

Zahvala za pokroviteljstvo programa in za kritje stroškov smo dolžni washingtonskima podružnicama K.S.K.J. in S.Z.Z., katerih predsednika, gđ. Freda Michelitch (za SZZ) in g. Bogomir Cokelj (za KSKJ) sta navzoče pozdravila v imenu svojih organizacij. Oba sta tudi sodelovala v pripravljajalnem odboru, katerega ostali člani so bili: gg. Ciril Mejač, Mary Mejač, Vladimir Pregelj, Stane Susteršič, Mary Lou Terselic in Molly Thomas.

Senator Frank Lausche, ki se večera ni mogel udeležiti, je poslal udeležencem pozdravno voščilo, v katerem poudarja važnost prireditve in ji želi uspeh.

Po formalnem sporedu je dr. Richard Kolm, predsednik washingtonskega odbora za narodnostne študije, v tehtnem nagovoru prisotnim podčrtal zgodovinsko važnost pravkar odobrenega novega zakona o narodnostnih manjšinah in razložil, kako veliko korist bo nudil za študij narodnostnih kultur in družbenih sprašanj. Naznanil je tudi, da bo Katoliška Univerza Amerike že prihodnje šolsko leto vključila v svoj redni program tečaj o slovenskih aktualnostih.

Po nagovoru je dr. Kolmu v priznanje za njegovo zaslužno delo na področju narodnostnih sprašanj dr. Gobec izročil diplomsko častnega člana "Središča za slovenska raziskavanja" (Slovenian Research Center), katerega vodja je dr. Gobec sam in ki zasluži neomejeno podporo vseh Slovencev.

Prisotni so bili tudi povabljeni, da se udeležijo slovenske svete maše, ki jo je naslednje jutro daroval v Brezjanski kapeli Narodnega Svetišča v Washingtonu č.g. dr. Franc Blatnik za blagor vseh Slovencev in za nadaljnji uspeh prireditve v okviru washingtonskega programa "KNOW YOUR SLOVENIAN HERITAGE".

Morda bi bilo mogoče — vsekakor pa prav — da bi povsod, kjerkoli živimo Slovenci v Ameriki, svojem okolju in sebi primerno, seznanjali sebe in predvsem še mladi rod Slovencev s slovensko dediščino; morda bi si v sklopu takih prireditve izmenjavali predavanja o tej dediščini in misli in napotke o njenem ojačevanju; morda bi čes čas celo povsod, kjer živimo v Ameriki, praznovali vsi istočasno SLOVENSKI DAN, katerega namen bi bil SPOZNAVAJ SE S SVOJO DEDIŠČINO in, kot je dodal dr. Gobec, "IN PONOSEN BOS NAMJO".

CERKEV VEDNO MLADA

Pod tem geslom je preteklo nedeljo priredila Katoliška mladina svoj tradicionalni Mladinski dan. Mladinski dan naj bi služil poleg srečanja tudi priznanju mladine k skupnim ciljem v okviru krščanstva in Cerkev. Le-ta je bil lansko leto v Selah, letos je bila na vrsti Podjuna, gostitelj je bila Zelezna Kapla.

V nedeljo, 28. maja, se je zbrala v Zelezni Kapli koroška slovenska mladina, da bi proslavila svoj vsakoletni Mladinski dan. Veliki občinski šotor bi bil skoraj premajhen.

Ravno letos, ko proslavlja krška škofija 900-letnico obstoja, si je izbrala katoliška mladina geslo "Cerkev vedno mlada".

Človek hoče ohraniti mladost.

S tem se je pečal že vsa stoletja, s tem se peča danes še bolj. Reklama je polna sredstev, ki naj bi ga pomladila, vedno več je kozmetičnih salonov. Ali naj bi bil Mladinski dan tudi samo kozmetični salon? Saj vedno trdimo, da Cerkev zaostaja. Toda kdor ima pred seboj še življenje, ne more biti star. Ker bo trajala Cerkev večno, so tisti, ki so v njej, vedno

mladi. Pri svojem delu pa potrebuje tudi mladino. Te misli je dal v premislek g. župnik Gotthard pri pridigi. Maša je bila en sam slavospev v obliki kanona.

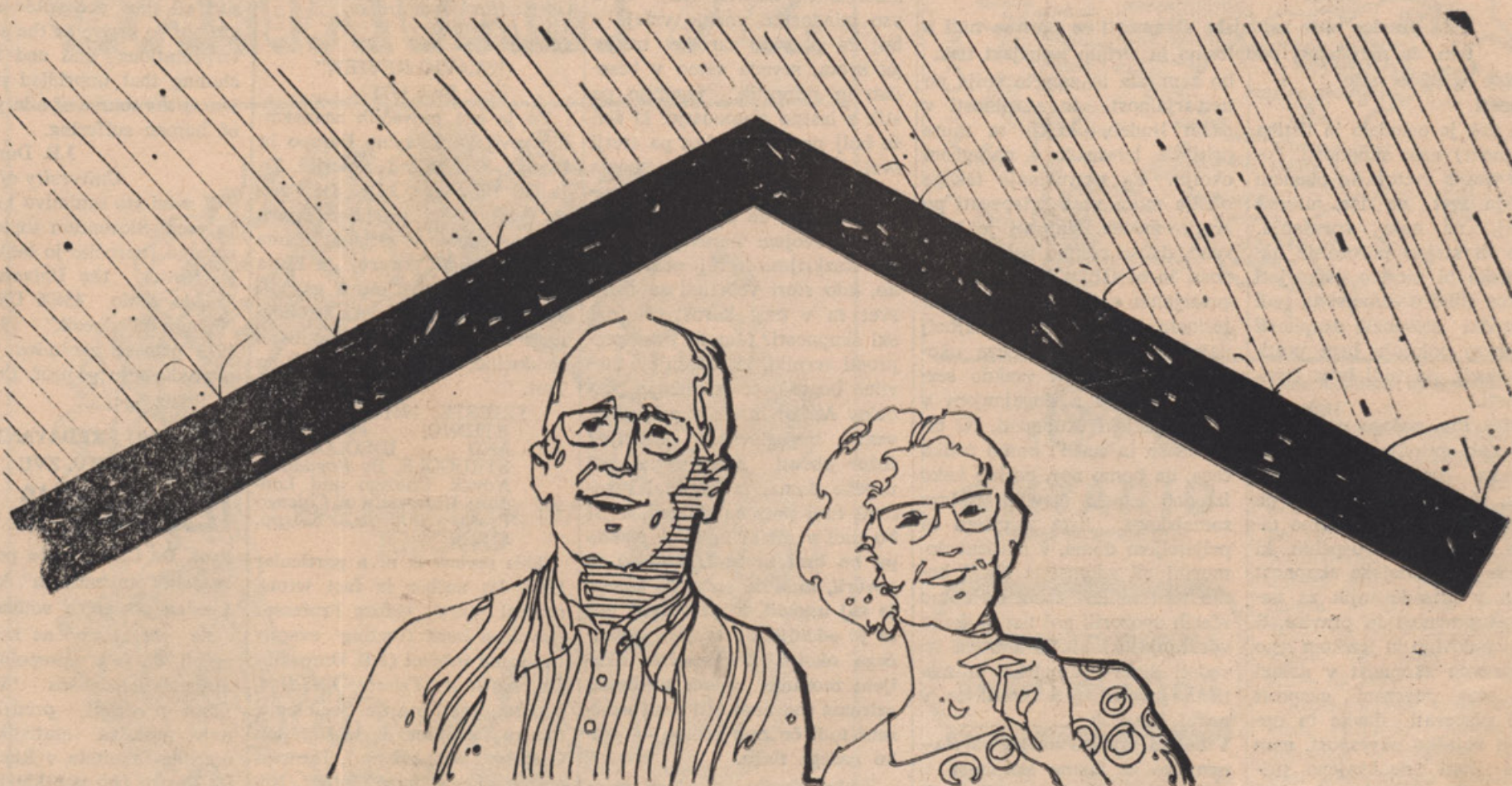
Po oddihu ob spremljavi glasbe, se je začel popoldanski program.

V pozdrav je zapel kapelški cerkveni pevski zbor. Nato je nakazal študent Janko Merkač v slavnostnem govoru značilnosti pri oznanjanju blagovesti jutrišnjemu človeku.

Kristjan mor abiti kritičen, inteligent, razumen, živ naj z odprtimi očmi. Ne more si več privoščiti mnenja, da ima Bog neumne rajši kot pametne. Ni pa mu treba zagovarjati napak drugih kristjanov.

V evangeliju smo odkrili na novo, da smo vsi ljudje sestre in bratje. Biti brat, pomeni tudi biti odgovoren za druge.

OPOZORILO STARO STNIM UPOKOJENCEM

ZAGOTOVLJENA MINIMALNA MERA POKOJNINE JE BILA DVIGNJENA

do \$150.-- na mesec (samski upokojenci)

in do \$285.-- na mesec (poročeni upokojenci)

IN... ČE SE DVIGNE CENA ŽIVLJENJU... SE ZVIŠAJO POKOJNINE

- pokojnine in dodatki pokojninam so se dvignili nazaj do zadnjega januarja, da odsevajo zvišanja v ceni življenja (cost of living) . . .
- v bodoče, če se cena življenju dvigne, se tudi vsak prihodnji april izravnavo temu primerno pokojnine . . .
- vsem 1.8 milijona upokojencev se bodo njihove pokojnine in pokojninski dodatki izravnavali za izpremembe v pogledu cene življenja . . .
- 1 milijon v starosti 65 let in več (okrog 60% vseh starostnih upokojencev) bodo dobili povišico v eni izmed pokojnin ali pokojninskih dodatkov . . .
- dodatno bo 100.000 upokojencev imelo pravico do dodatkov sedaj prvič zaradi višje dovoljene mere dohodkov.

Tisti, ki imajo pravico do dodatkov

Vsi tisti, ki sprejemajo samo osnovno starostno pokojnino, bodo dobili v Juliju informacije in

vprašalne pole za dodatke, ki jim bodo pomagali ugotoviti, če imajo sedaj pravico na dodatke.

Vaša starostna zagotovljena pokojnina

Vaš **majski ček** ne bo imel poviška. Vaš **junjski ček** bo vseboval:

Plačno zanazaj — januar do maj	\$14.40
Nova višina rednega mesečnega čeka	82.88
Skupna vsota samo v juniju	\$97.28

Vaša starostna pokojnina in dodatek

Vsi, ki dobivajo maksimalne dajatve pod tako imenovano zagotovljeno starostno pokojnino in zagotovljeni dodatki plače, bodo imeli pravico do \$150.— za samske

osebe ali za poročeno osebo, katere mož ali žena ni upokojenec in \$285.— za dva poročena, če sta oba upokojenca —\$152.50 vsak.

Tisti, ki sedaj sprejemajo **delni dodatek**, bodo tudi dobili isto vsoto zvišanja, toda ne nove maksimalne dajatve, opisane zgoraj. Vaš **majski ček** ne bo vključeval teh zviškov.

Vaš **junjski ček** bo imel že novo višino zneska in bo tudi vseboval plačilo za nazaj do januarja.

Potrebujete več informacij?

Dodatne informacije bodo doposlane vsem upokojencem v sredi junija. Informacije dobite tudi z urada: "Regional Old Age Security Office v glavnem mestu vaše province.

John Munro

Minister

Ministre

Health and Welfare Canada

Santé et Bien-être social Canada

• Skupna slovenskih študentov s Koroškega je bila povabljena na obisk Sovjetske Zveze. V Moskvi so si ogledali kongres pionirjev ter razna podjetja. Peljali so jih tudi v Rigo. Zanimivo bi bilo vedeti, če so jim hoteli v praksi pokazati, kako Sovjeti rešujejo narodnostna in manjšinska vprašanja.

godba iz St. Ilja, študentje s Plešivca, akademski zbor iz Gradca ter folklorna skupina iz Zelezne Kaple.

Minil je lep dan. Odpravili smo se spet na domove s sklepom, da bomo dokazali tudi po farah, ne samo na Mladinskem dnevu, da bo postala Cerkev z našo pomočjo še mlajša.

Stane

(Nedelja)

• Letos obhajajo na Koroškem 900 letnico krške škofije. Ob priliki velikih slovesnosti na Krki koncem junija so izdali tudi reprezentativno knjigo *Kirche für die Welt. Eine Festschrift zum Jubiläum: 900 Jahre Diözese Gurk-Kärnten 1072—1972*. Knjiga ima tudi slovenski sestavek A. Zechnerja "Pogled v cerkev zgodovino" in več slik iz delovanja Slovencev v škofiji. Povzetke nemških član-kov v slovensčini je oskrbel dr. Urbinc.

• Nedeljne informativne novine v Beogradu so objavile naslednje podatke o standardu v Jugoslaviji: 2% prebivalcev uživa standard ameriškega srednjega razreda, 10% ima po 2.000 dolarjev letnih dohodkov na družinskega člana, 65% pa ima zelo nizke dohodke.

NEMIRNA LITVA

Prehjo kratkimi je 20-letni Litvanec Roman Talanta izvršil v mestnem parku v Kovnu samomor s tem, da se je polil s bencinom in zažgal; v 12 urah je nastopila smrt. "Tiesa", komunistično glasilo v Kovnu, je objavilo sporočilo, da je preiskava dognala, da je bil Talanta zmeden in da je užival mamila. Po njegovem pogrebu prejšnji četrtek je prišlo do demonstracij mladine, ki je vzklikala "Svobodo Litvi!". Demonstracije naj bi se bile ponovile v petek. Prišlo je do ostrega spopada s policijo ter je bil menda en policaj ubit. V Kovnu živi 306.000 prebivalcev, po večini katoličanov. Ti so objavili že več protestnih spomenic, češ da ne uživajo popolne verske svobode. Litva je bila zopet priključena Sovjetski zvezi leta 1940.